

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

УПРАВЕ ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-04-16-1-750 /17

Сарајево, јули 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА.....	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ.....	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ.....	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ.....	7
1.	Увод.....	7
2.	Реализација ранијих препорука.....	7
3.	Систем интерних контрола.....	10
4.	Буџет и извјештавање.....	12
5.	Извршење буџета.....	13
6.	Биланс стања.....	22
7.	Јавне набавке.....	23
8.	Приходи.....	27
9.	Остало.....	27
10.	Коментари.....	32
	Прилози.....	33

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Управа)** за 2016. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Управе одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Управе не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Управе приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености.

31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Управе за 2016. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се Управа руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Управе је такође одговорно да обезбједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане, и потврђује да је током фискалне године обезбједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености ². Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којим су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Управе за 2016. годину, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Основ за мишљење са резервом

1. Намјенска средства за набавку и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар у Бањој Луци у износу од 37.900.000 КМ нису реализована у складу са планираном и одобреном динамиком по Закону о буџету институција БиХ од 2012. до 2016. године и одлукама о вишегодишњим капиталним улагањима за 2012, 2013. и 2015. годину, нити су предузете активности у циљу рјешавања ове набавке током 2016. године (тачка 5.8. Извјештаја).

Мишљење с резервом

Према нашем мишљењу, осим за наведено у Основу за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације Управе за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ИССАИ 4000, 4100 и 4200

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Управа је, иако у мањем обиму у односу на претходну годину, имала већи број запослених током 2016. године од броја запослених одобрених буџетом за 2016. годину, што је имало за последицу стварање већих обавеза за бруто плате и накнаде трошкова запослених од износа који је претходно одобрен за ове намјене у буџету (тачка 5.1. Извјештаја);
- Управни одбор Управе није у року од 90 дана ускладио интерни акт који регулише исплату накнада члановима Управног одбора са Законом о допунама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, тако да и висина примања чланова Управног одбора Управе није усклађена са наведеним Законом (тачка 9.1. Извјештаја).
- Констатоване слабости и недостатке у процесу јавних набавки у дијелу који се односи на процјену потребних средстава за набавку софтвера (тачка 7. Извјештаја).

Сарајево, 12.07.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмет ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о интерној ревизији;
- Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ;
- Закон о Управи за индиректно опорезивање;
- Закон о систему индиректног опорезивања у БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Закон о управи за индиректно опорезивање³ регулише надлежност, организацију и руковођење Управом, права и дужности запослених, управљање људским потенцијалима и друга питања. Управа је самостална управна организација са правима и обавезама утврђеним овим Законом, Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини⁴ и другим законима којима се уређује индиректно опорезивање.

Законом о систему индиректног опорезивања дефинисан је институционални и организациони основ за јединствени систем индиректног опорезивања у БиХ, који подржава свеукупну макроекономску стабилност и фискалну одрживост и пружа подршку функционисању јединственог економског простора у БиХ и уређује Управу као самосталну управну организацију која проводи законске и друге прописе о индиректном опорезивању и политику коју утврђује Савјет министара БиХ на приједлог Управног одбора Управе.

Јединственим системом индиректног опорезивања успоставља се систем наплате прихода на основу индиректних пореза (увозне и извозне дажбине, акцизе, порез на додату вриједност и сви други порези зарачунати на робу и услуге, укључујући и порез на промет и путарине), као и распоdjела прихода на основу индиректних пореза према буџетима Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко дистрикта. Управа је орган надлежан за провођење законских прописа о индиректном опорезивању, политикама опорезивања, као и наплату и распоdjелу индиректних пореза.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Управе за 2015. годину, сачинила извјештај о финансијској ревизији и дала мишљење с резервом и скретањем пажње на одређена питања. У извјештају су дате препоруке у циљу унапређења система интерних контрола и cjелокупног пословања Управе. Управа је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у ревизорском извјештају за 2015. годину. Такође, Управа је по закључцима Парламентарне скупштине БиХ донијела план за отклањање ревизијом уочених недостатака по основу извјештаја о финансијској ревизији за 2015. годину, у којем су одређене мјере за отклањање недостатака, носиоци активности и рокови за реализацију препорука.

Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо сљедеће:

³ "Службени гласник БиХ", број: 89/05

⁴ "Службени гласник БиХ", број: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 и 32/13

2.1. Реализоване препоруке

- Управа је извршила активности у вези са успостављањем и документовањем система финансијског управљања и контроле, а даље активности подразумијевају унапређење и мониторинг цјелокупног система;
- Интерна ревизија Управе је успостављена и кадровски попуњена, те је у 2016. години извршила 12 ревизија по разним темама из области пословања Управе;
- Усвојени су стратешки документи у области борбе против корупције у циљу благовременог реаговања на уочена негативна поступања;
- Годишњи финансијски извјештај Управе за 2016. годину и Извјештај о раду Управе за 2016. годину објављени су на веб страници Управе;
- Управа је извршила резервисања за капитална улагања сагласно инструкцији Министарства финансија и трезора БиХ;
- Управа је размотрила и анализирала препоруку у вези с кориштењем модела „outsourcing“ и оцијенила да је иста неприхватљива због обима и специфичности података који су предмет обраде у информационим системима Управе;
- Управа је донијела интерне процедуре о закупу које детаљније дефинишу поступке закупа имовине и опреме;
- У складу са новом одлуком о царинском терминалу, Управа је закључила уговоре са свим држаоцима царинских терминала;
- Процедуре набавки реализоване су у складу са Планом јавних набавки;
- Приликом сачињавања тендерске документације за материјал и услуге, наводе се основни резервни дијелови, а у уговорима се прецизира вриједност на коју се уговор закључује;
- Евидентирање обавеза према добављачима извршено је у одговарајућем временском периоду када је обавеза и настала;
- У случајевима када су испуњени услови за активирање банкарске гаранције, иста се активира;
- Управа је расписала нову процедуру набавке лож уља, јер је изабрани понуђач одустао од уговора, те активирала гаранцију за неизвршење уговора;
- Управа у тендерској документацији, кад то захтијева предмет набавке, прописује обавезу понуђача да од акредитованих лабораторија доставе доказе о квалитету материјала;
- На прегледаном узорку процедура јавних набавки нису уочени случајеви закључења уговора по знатно већој цијени од процијењене вриједности набавке;
- Фактурисање закупљених водова од стране даваоца услуга (телеком оператера) у складу је са важећим уговорима;
- Унапријеђен је систем интерних контрола код процеса набавке и контроле акцизних маркица;
- Ангажовање извршилаца путем уговора о дјелу вршено је ради извршавања послова на пројектима од посебне важности за Управу;
- Предузете су одговарајуће активности путем надлежних институција (Савјета министара БиХ и Управног одбора Управе) на доношењу јасних и прецизних правила и процедура за поступање са одузетом робом;

- Одјељење за правне послове је ангажован на рјешавању судских спорова који се воде против Управе;
- Увођењем система интерних контрола установљен је механизам за превенцију протузаконитих поступања запослених и смањењу суспензија са посла.

2.2. Препоруке чија је реализација у току

- Правилник о унутрашњој организацији је дјелимично имплементиран у односу на стање утврђено ревизијом за 2015. годину усклађивањем распореда извршилаца на радна мјеста у односу на систематизована радна мјеста по организационим јединицама;
- Интензивирани су активности на повећању степена реализације вишегодишњих капиталних улагања, осим код реализације улагања намијењених за пословни простор у Бањој Луци;
- У току је имплементација NCTS система који треба да омогући електронско подношење ПДВ пријава, чиме ће трошкови поштанских услуга за слања ПДВ пријава бити значајно смањени;
- Управа је дјелимично ускладила број возила са бројем који је предвиђен Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ продајом путем лиценцирања возила која се не користе;
- Омогућено је раздвајање дужности у процесу провођења процеса јавних набавки, у мјери у којој је то могуће (комисија за јавне набавке уобичајено има једног члана из групе за јавне набавке);
- Сектор за пословне услуге и Сектор за ИТ у склопу годишњих планирања буџетских средстава Управе, у дијелу који се односи на компјутерску и електронску опрему у плану за 2017. годину, дјелимично примјењују препоруку за занављање ове опреме, с обзиром на то да је за ове сврхе потребно издвојити значајна финансијска средства која нису била на располагању;
- У току су преговори за склапање свеобухватног уговора са фирмом „Oracle BH“ Сарајево за комплетан царински подсистем Управе и обнову или набавку нових лиценци у најпогоднијем тренутку;
- Настављене су активности у циљу рјешавања проблема праћења, односно усаглашавања прихода од такси;
- Израђен је приједлог правилника о провођењу Закона о поступку принудне наплате;
- Управа је у предмету „Hit Hod Company“ Лакташи, у предмету тужбе, предузела активности и прикупила изјашњења организационих јединица које су поступале у наведеном предмету и заједно са комплетном документацијом исту проследила Правобранилаштву БиХ.

2.3. Нереализоване препоруке

- Запошљавање путем уговора о раду на одређено вријеме без проведене процедуре конкурса и даље је вршено у Управи током 2016. године у мањем обиму у односу на 2015. годину (три запослена у 2016. години, а 91 запослени у 2015. години);
- Проблематика великог броја премјештаја запослених у Управи је и даље присутна током 2016. године (455 премјештаја у 2016. години);
- Управа је, према ставу Агенције за државну службу БиХ, користила могућност распоређивања запосленика који су обављали послове средње стручне спреме на послове високе стручне спреме, а који су у међувремену стекли високу стручну спрему (113 распоређивања запослених у 2016. години);
- Стална средства бивших ентитетских царинских управа и Брчко дистрикта и даље се воде у ванбилансној евиденцији Управе, умјесто у билансима Управе;
- Управа није покренула активности на провођењу набавки банкарских услуга за услуге платног промета у дијелу прикупљања јавних прихода;
- Нису реализоване све активности за примјену Закона о електронском потпису као предуслов за функционисање NCTS система;
- Није ријешено питање регулисања правног статуса Управног одбора Управе;
- Питање ревизије прикупљања и расподеле средстава са Јединственог рачуна Управе није размотрено од стране Управног одбора Управе;
- Накнаде члановима Управног одбора Управе нису регулисане у складу са законским прописима.

3. Систем интерних контрола

Управа је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Након обављене претходне ревизије за 2016. годину, Управи је сугерисано да ажурира интерна правила из области планирања буџета за плате и накнаде и обрачун плата и накнада јер је уочено да су поједине одредбе наведених интерних правила превазиђене с обзиром на измјене регулативе (измјене Закона о финансирању институција БиХ и измјене у области програмског буџетирања). У завршној ревизији је констатовано да је Управа ажурирала постојеће интерне акте.

Организација и руковођење

Унутрашња организација Управе утврђена је Правилником о унутрашњој организацији Управе. Овим правилником су утврђене организационе јединице и њихова надлежност, начин руковођења, програмирање и извршавање послова, овлаштења и одговорности државних службеника и запосленика, укупан број државних службеника и запосленика за обављање послова и друга питања везана за назив, распоред, опис послова, услове у погледу стручне спреме и услове за рад на одређеним пословима те број приправника који се примају у радни однос и услови за њихов пријем. У складу са наведеним Правилником, запослени у Управи су државни службеници и запосленици.

Управа је самостална управна организација којом руководи директор, који за свој рад, путем Управног одбора, одговара Савјету министара БиХ. Директор Управе има свој кабинет који чине четири одсјека. Послове из своје надлежности Управа врши путем организационих јединица успостављених у Главној канцеларији са сједиштем у Бањој Луци и регионалним центрима који се налазе у Бањој Луци, Сарајеву, Мостару и Тузли. Послове из надлежности Управе врше основне организационе јединице (сектори и одјељења) које у свом саставу имају унутрашње организационе јединице (одсјеке, групе, царинске испоставе и царинске реферате). Секторима, којих има пет (Сектор за пословне услуге, Сектор за царине, Сектор за порезе, Сектор за provedбу прописа и Сектор за информационе технологије) руководе оперативни руководиоци – помоћници директора, Одјељењем за интерну ревизију руководи оперативни руководилац – начелник одјељења. Осталим одјељењима, којих има три (Одјељење за анализу и управљање ризицима, Одјељење за правне послове и Одјељење за комуникацију и међународну сарадњу), руководе начелници. Унутрашњим организационим јединицама руководе руководиоци организационих јединица који за свој рад и рад организационе јединице одговарају надлежним руководиоцима основних организационих јединица.

Финансијско управљање и контрола

Управа је наставила активности у вези са успостављањем и развојем финансијског управљања и контроле. Формирана је стручна радна група за успостављање и развој финансијског управљања и контроле која континуирано спроводи низ активности у циљу системског и координираног приступа отклањању недостатака у недавно успостављеном систему финансијског управљања и контроле и његовом унапређењу, како би цјелокупан систем био ефикасан. Активности које је Управа извршила су сљедеће: едукација руководиоца свих нивоа управљања о финансијском управљању и контроли; координирање у процесу побољшања документовања података о пословним циљевима, процесима, активностима, ризицима на нивоу сваке организационе јединице, итд. Такође, донесен је План успоставе и развоја система финансијског управљања и контроле за период 2016–2018. година, у коме су дефинисане активности, носиоци активности и рокови за њихово извршење. Значајан број активности је реализован.

Донесена је Стратегија управљања ризицима, у којој су дефинисани кораци процеса управљања ризицима, затим улоге, овлашћења и одговорности у овом процесу. У Акционом плану су дефинисане активности, носиоци активности, рокови провођења и индикатори побољшања система.

Уведено је системско извјештавање о ризицима на начин да руководиоци свих нивоа руковођења извјештавају Комисију за праћење и процјену функционисања и развоја финансијског управљања и контроле, која извјештава директора Управе и припрема годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли, који се подноси Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. Комисија сачињава план дјеловања за отклањање слабости система финансијског управљања и контроле, а реализацију плана прати Стручна радна група.

Препоручујемо Управи да настави активности на даљем развоју финансијског управљања и контроле кроз реализовање активности које су предвиђене Планом успостављања и развоја система Финансијског управљања и контроле за период 2016–2018. година и Стратегијом управљања ризицима у Управи.

Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁵ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁶, Управа је формирала Одјељење интерне ревизије које одговара директору Управе. Одјељење запошљава три интерна ревизора и једног руководиоца, како је дефинисано Правилником о унутрашњој организацији Управе.

У току 2016. године, Одјељење интерне ревизије извршило је девет контрола из различитих тематских области и три савјетодавне контроле из области финансијског управљања и контроле.

Препоручујемо Управи да настави активности на даљем унапређењу квалитета који покрива све аспекте активности интерне ревизије.

Превенција корупције

Управа је израдила План за борбу против корупције за период 2016–2017. година, те Агенцији за превенцију корупције прослиједила информације у вези с испуњавањем обавеза из Стратегије за борбу против корупције 2015–2019. и Акционог плана за њено спровођење. Предметним актом прослијеђен је извјештај о степену реализације предвиђених активности, од којих су поједине остварене, поједине нису, а неку активности су у току.

Препоручујемо да Управа континуирано извршава обавезе из Стратегије за борбу против корупције 2015–2019. и Акционог плана за њено спровођење у складу са усвојеним властитим Планом за борбу против корупције за период 2016–2017. година.

4. Буџет и извјештавање

Управи су Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину⁷ одобрена средства у износу **102.857.000 КМ**, од чега за текуће и капиталне издатке 87.765.000 КМ, вишегодишња капитална улагања 15.052.000 КМ и по основу прихода од продаје расходоване сталне имовине 40.000 КМ.

Када одобреном буџету Управе додамо пренесена средства из 2015. године за вишегодишња капитална улагања у износу 51.349.043 КМ, средства из донација у износу 131.624 КМ и средства остварена продајом сталних средстава изнад планираног износа за ове намјене у износу 26.061 КМ, укупна расположива буџетска средства Управе за 2016. годину износе **154.363.728 КМ**.

На основу одлука Министарства финансија и трезора БиХ, Управа је извршила два реструктурисања расхода буџета за 2016. годину.

У септембру 2016. године Управи је одобрено реструктурисање расхода у оквиру капиталних издатака у износу од 112.000 КМ (повећање набавке опреме, а смањење набавке грађевина). Намјена реструктурисања била је набавка GPS уређаја за праћење службених возила по препорукама Канцеларије за ревизију институција БиХ.

⁵ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁶ Службени гласник БиХ, број 49/12

⁷ Службени гласник БиХ број 101/15

У децембру 2016. године Управи је одобрено реструктурисање расхода у оквиру текућих издатака у износу од 570.000 КМ (повећање бруто плата и накнада из плата за 400.000 КМ и накнада запослених за 170.000 КМ, а смањење издатака за уговорене услуге за 400.000 и текуће одржавање за 170.000 КМ). Намјена реструктурисања била је исплата плата и накнада за већи просјечан број запослених од броја који је одобрен буџетом за 2016. годину.

Управа је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину и доставила надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Извјештај о раду Управе за 2016. годину достављен је Управном одбору Управе. Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину и Извјештај о раду Управе за 2016. годину објављени су на веб страници Управе (<http://www.uino.gov.ba>).

5. Извршење буџета

У Годишњем финансијском извјештају Управе за 2016. годину исказани су расходи у износу од 88.714.763 КМ, што у односу на одобрени буџет представља остварење од 57%.

Нереализована средства у износу од 65.648.965 КМ највећим дијелом односе се на вишегодишња капитална улагања која нису реализована у износу од 61.357.304 КМ, од којих највеће учешће имају нереализована средства за набавку и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар у Бањој Луци (37.901.214 КМ).

Значајни реализовани текући издаци односе се на бруто плате и накнаде из плата (59.562.343 КМ), накнаде трошкова запослених (9.115.501 КМ), издатке за поштанске услуге слања пореских пријава (1.182.511 КМ), издатке за енергију (1.320.740 КМ), издатке за одјећу и униформе (516.227 КМ) закуп имовине (1.385.409 КМ), издатке за службена возила (734.110 КМ) и услуге штампања пореских маркица (2.498.969 КМ).

Значајни реализовани капитални издаци, заједно са вишегодишњим капиталним улагањима, односе се на набавку земљишта (139.768 КМ), набавку зграда (2.291.792 КМ), набавку опреме (1.850.388 КМ), набавку сталних средстава у облику права (3.846.372 КМ) и реконструкцију и инвестиционо одржавање (196.651 КМ).

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1. Бруто плате

Средства за бруто плате и накнаде из плата планирана су у износу 59.300.000 КМ на бази 2.453 запослена, мада је стварни број запослених у Управи био реално већи (31.12.2015. године број запослених у Управи је износио 2.499). Средства су била планирана по наведеној калкулацији због ограничења у фискалном оквиру за 2016. годину. Планирана средства су у истом износу и одобрена у буџету Управе за 2016. годину. Међутим, по том основу Управи су на крају године недостајала средства за исплату бруто плата која су надокнађена промјеном структуре буџета. Одлуком Министарства финансија и трезора БиХ о реструктурисању расхода за 2016. годину, бруто плате и накнаде из плата су увећане за 400.000 КМ, тако да су укупно расположива средства за бруто плате износила 59.700.000 КМ. Укупно остварење бруто плата и накнаде из плата са 31.12.2016. године износило је 59.562.343 КМ, што представља 99,8% извршења у односу на кориговани буџет за бруто плате.

Према подацима добијеним из кадровске службе, број запослених у Управи са 31.12.2016. године износио је 2.439, од чега је у Управном одбору Управе седам извршилаца. Број запослених на неодређено вријеме износио је 2.348, док је број запослених ангажованих на одређено вријеме 91.

Правилником о унутрашњој организацији из 2013. године, у Управи је предвиђено 2.690 радних мјеста. Измјенама и допунама Правилника у 2016. години, број радних мјеста је повећан на 2.716. Према систематизацији организационих јединица Управног одбора Управе, предвиђено је укупно 13 извршилаца. Тако у Управи, у односу на укупан број систематизованих радних мјеста, недостају 284 запослена, а у Управном одбору Управе недостаје шест запослених.

У периоду од 01.01. до 31.12.2016. године примљено је седам државних службеника на информационом технологијама на неодређено вријеме по јавном огласу из октобра 2014. године, а два државна службеника су засновала радни однос на неодређено вријеме екстерним премјештајем на основу рјешења Агенције за државну службу БиХ. У 2016. години није било пријема запосленика након непрекидног рада на одређено вријеме у периоду дужем од двије године, као ни пријема приправника.

У периоду од 01.01. до 31.12.2016. године примљена су три запосленика на одређено вријеме без претходно проведене конкурсне процедуре. Није било пријема запосленика на одређено вријеме на радним мјестима државних службеника.

У Управи је у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године престао радни однос за 78 запослених због стицања услова за старосну пензију, споразумног престанка радног односа, изрицања дисциплинске мјере престанка радног односа, случаја смрти, прекида уговора о раду на одређено вријеме и друго. За 27 запослених је престао радни однос у децембру због прекида уговора о раду на одређено вријеме. Међутим, одређени број истих запосленика је поново ангажован у јануару 2017. године. За 51 запосленог радни однос је престао по основу одласка у пензију (29 запослених), споразумног прекида радног односа (12 запослених), престанка радног односа по основу уговора о раду (5 запослених), смрти (3 запослена), рјешењем дисциплинске комисије (1 запослени) и по основу инвалидитета (1 запослени).

Управа је такође користила могућност распоређивања запосленика који су обављали послове средње стручне на послове високе стручне спреме, у складу са актом Агенције за државну службу БиХ, а који су у међувремену стекли високу стручну спрему. Тако је Управа за 113 запослених издала рјешења за обављање послова високе стручне спреме, а исплата плата вршена је на основу коефицијената средње стручне спреме. Накнаде плате за продужени рад на 31.12.2016. године износиле су 199.218 КМ. У односу на претходну годину увећане су за 133.348 КМ. Накнаде плате за продужени рад углавном су исплаћиване запосленим у Главној канцеларији у Бањој Луци. Исплата је вршена на основу захтјева за одобрење прековременог рада у којем је наведено које послове треба обавити, разлог немогућности извршавања послова у оквиру редовног радног времена, рјешења о одобравању исплате и евиденције остварених прековремених сати на које је директор Управе дао сагласност.

Исплате стимулација на 31.12.2016. године износиле су 41.274 КМ, што је за 40.986 КМ више у односу на прошлу годину. Стимулације су исплаћиване у висини од 1.000 КМ за 14 запослених поводом обиљежавања дана Управе, а преостали износ се односио на исплате стимулација запосленима за посебно истицање у раду, стручним и креативним способностима, те остваривању доприноса у укупном функционисању Управе.

Поступцима ревизије утврђено је сљедеће:

Бруто плате: Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину, Управи је одобрено 2.458 запослених, укључујући и запослене Управног одбора Управе. Број запослених на 31.12.2016. године износио је 2.439, што је за 18 мање него што је законом одобрено. Међутим, посматрано у односу на просјечан број запослених током године, који је износио 2.500 запослених, евидентно је да је број запослених већи за 42 у односу на број запослених одобрених у буџету. Већи број запослених током године у односу на број запослених одобрених у буџету, исплате по основу стимулација, исплате по основу прековременог рада и интерни премјештаји, имали су за посљедицу стварање више обавеза за плате у износу од 400.000 КМ, који је у коначном већи од одобреног износа за ове намјене. Средства за ове намјене су надокнађена промјеном структуре буџета, која је одобрена од стране Министарства финансија и трезора БиХ.

Као објашњење за наведена прекорачење Управа наводи непопуњеност радних мјеста према Правилнику о унутрашњој организацији, затим одсуство са рада већег броја запослених током године (боловање, породилшко одсуство, неплаћено одсуство, суспензија, одлазак у пензију, итд.). Непопуњеност унутрашње организације је имала за посљедицу и ангажовање запослених на одређено вријеме у дужем временском периоду (91 запослени на 31.12.2016. године). Поједини уговори се у континуитету закључују на 15 дана, што је неувобичајена пракса. Број запослених на одређено вријеме је смањен на крају године јер је Управа, ради усклађивања броја запослених са бројем запослених одобрених у буџету, крајем децембра 2016. године прекинула уговоре са 27 запосленика. Након 31.12.2016. године, Управа је поново са одређеним бројем запосленика закључила уговор о раду на одређено вријеме. Тиме се повећао број запослених ангажованих по основу уговора о раду на одређено вријеме након 31.12.2016. године.

Уговори о раду: Управа је у 2016. години запослила три запосленика путем уговора о раду на одређено вријеме. Запошљавање запосленика путем уговора о раду на одређено вријеме је вршено без претходно проведене конкурсне процедуре, што Управа образлаже хитношћу посла. Према Закону о раду институција БиХ, послодавац може без провођења конкурсне процедуре извршити пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће правовремено провести јавни оглас. Међутим, према евиденцијама Управе, која нам је предочена током обављања ревизије, евидентно је да је већина запослених путем уговора о раду на одређено вријеме ангажована више од три мјесеца. Управа је и прошлих година вршила пријем запослених на одређено вријеме без проведене конкурсне процедуре у доста већем броју него 2016. године. Већина запосленика је у континуитету ангажована по уговору о раду на одређено вријеме од 2015. године.

Препоручујемо да се запошљавање путем уговора о раду на одређено вријеме обавља у складу са законским одредбама и на транспарентан начин.

Правилник о унутрашњој организацији: Анализом Правилника о унутрашњој организацији поново је уочена неусклађеност између броја радних мјеста предвиђених систематизацијом и броја запослених који стварно обављају послове у појединим организационим јединицама. И даље постоје случајеви да је у одређеним организационим јединицама распоређен већи број запослених него што је предвиђено Правилником о унутрашњој организацији.

Међутим, постоје организационе јединице у којима је распоређен мањи број запослених у односу на број предвиђен Правилником о унутрашњој организацији, а, с друге стране, постоји и одређен број радних мјеста на која су распоређени запосленици, а иста нису предвиђена наведеним правилником.

Препоручујемо да се детаљно анализира Правилник о унутрашњој организацији те да се утврди оптималан број запослених по организационим јединицама на основу јединствених критерија и на начин који ће обезбиједити ефикасно и ефективно обављање пословних задатака.

Такође, потребно је ускладити број радних мјеста предвиђен Правилником о унутрашњој организацији са бројем запослених распоређених на та радна мјеста.

Интерни премјештаји: Према евиденцијама Управе, у 2016. години је било 455 интерних премјештаја запослених као посљедица неодговарајућег Правилника о унутрашњој организацији. Поступак премјештаја уређен је Законом о Управи за индиректно опорезивање и Правилником о премјештају запослених у Управи. Наведеним правилником је дефинисан и поступак интерног оглашавања за случајеве када постоји упражњено радно мјесто руководиоца организационе јединице у Управи. Увидом у рјешења о интерном премјештају запослених утврђено је да Управа није проводила процедуру интерног оглашавања за упражњена радна мјеста руководиоца организационих јединица Управе.

Препоручујемо досљедну примјену интерних аката у случају премјештаја на упражњено радно мјесто руководиоца организационих јединица.

Додатак на плату: Додатак на плату са 31.12.2016. године остварило је 1.783 запослених (државних службеника и запосленика). Право на додатак додијељено је на основу одлуке о привременом одређивању појединачног додатка на плату овлашћеним службеним лицима којим је прописано да лицима са посебним овлашћењима припада право на додатак на плату на основу посебних услова рада у износу од 20% основне плате. Управа је већ два пута припремила приједлог новог правилника о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима којим се покушава на квалитетнији начин дефинисати питање овлашћења и овлашћених службених лица распоређених за обављање послова из основне дјелатности Управе у оквиру њене законом утврђене надлежности. Управа као разлог израде новог правилника наводи да је важећи правилник одавно превазиђен и да садржи низ недостатака и недоречености које отежавају његову примјену. Такође, Правилником о унутрашњој организацији успостављена је нова унутрашња организација те се показало неопходним доношење новог правилника о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима, како би се постојећа овлашћења усагласила са описом послова и радних задатака датим у унутрашњој организацији.

Први приједлог правилника о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима Управа је доставила Управном одбору Управе 21.10.2015. године на усвајање у складу са Законом о управи за индиректно опорезивање који није разматран. Управа је поново сачинила нови приједлог правилника о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима и доставила Управном одбору Управе 28.10.2016. године који такође није разматран до краја обављања завршне ревизије за 2016. годину.

Препоручујемо да Управа предузме ефикасне активности на усвајању Правилника о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима Управе од стране Управног одбора Управе.

5.2. Накнаде трошкова запослених

Планирана средства за накнаде запослених у буџету за 2016. годину износила су 8.946.000. Одлуком Министарства финансија и трезора БиХ о реструктурисању расхода за 2016. годину накнаде су увећане за 170.000 КМ, тако да су укупно расположива средства за накнаде износила 9.116.000 КМ. Накнаде остварене током 2016. године износиле су 9.115.501 КМ.

Значајне накнаде односе се на издатке за превоз (2.826.943 КМ), топли оброк (3.255.824 КМ), регрес (745.500 КМ), јубиларне награде за стабилност у раду (135.290 КМ), отпремнине због одласка у пензију (287.191 КМ), помоћ у случају смрти (236.550 КМ) и помоћ у случају теже инвалидности (74.700 КМ). Обрачунати и уплаћени порези и доприноси на накнаде у 2016. години износили су 1.296.997 КМ.

Додатна средства на позицији накнада су одобрена према захтјеву Управе за исплату већег броја отпремнина за одлазак у пензију запослених и промјене структуре запослених по ентитетима у односу на план, што утиче на износ пореза и доприноса због примјене ентитетских прописа. Такође, додатна средства за накнаде трошкова запослених узрокована су и већим бројем запослених током године од одобреног броја запослених, а који су остваривали право на ове накнаде.

5.3. Издаци телефонских и поштанских услуга

Укупни издаци за поштанске услуге остварени су у износу од 1.182.511 КМ. Највећи дио ових трошкова односи се на услуге остварене по основу тромјесечног достављања ПДВ пријава пореским обвезницима. У Извјештају ревизије за 2015. годину Управи је препоручено да размотри могућност рационализације трошкова поштанских услуга који се односе на слање ПДВ пријава. У 2016. години су покренуте активности на изради новог пореског софтвера а једна од функција овог софтвера треба бити електронско достављање ПДВ пријава уз могућност електронског потписивања. *Међутим, подзаконски акти који детаљније регулишу модел електронског потписивања још увијек нису усвојени, што директно утиче на имплементацију новог пореског софтвера, а тиме и на реализацију препоруке ревизије.*

5.4. Закуп имовине

Укупни издаци за закуп имовине и опреме у 2016. години износе 1.385.409 КМ. Значајни издаци односе се на закуп пословног простора (442.677 КМ), закуп водова и дигиталних канала (456.762 КМ) и закуп складишног простора (388.944 КМ).

Закуп простора или зграда (442.677 КМ) односи се на канцеларијски простор у Бањој Луци површине 828,6 м², гдје мјесечна закупнина износи 25.000 КМ, канцеларијски простор у Бањој Луци површине 416 м², гдје мјесечна закупнина износи 6.240 КМ, простор површине 220 м² изнајмљен од физичког лица у Бањој Луци за потребе лабораторије са мјесечном закупнином у износу од 4.400 КМ и пословни простор у Бањој Луци површине 55 м² са мјесечном закупнином од 1.650 КМ.

Издаци за закуп водова и дигиталних канала (456.762 КМ) односе се на фактурисане износе од три телеком оператера.

Закуп складишног простора (388.944 КМ) односи се на закуп простора за централно складиште у Бањој Луци површине 10.280 м² са мјесечном закупнином у износу од 31.347 КМ и закуп складишног простора површине 500 м² у Калесији према броју дана складиштења у мјесецу.

Управа значајна средства троши на закуп имовине и опреме, а претходна ревизија је препоручила да би било корисно креирати интерни акт којим би биле прописане процедуре које би обухватиле битна питања у вези са закупом имовине и опреме. *Препорука је реализована доношењем интерног акта, међутим, Управа би остварила значајне уштеде рјешавањем пословног простора у Бањој Луци за чије намјене је планирано 37.900.000 КМ.*

5.5. Службена возила

Правилником Савјета министара БиХ, Управи је дозвољено кориштење шест службених возила, док интерним правилником на који је сагласност дао Савјет министара БиХ, број службених специјализованих возила износи 284 возила. По том основу, укупан број возила којима Управа располаже износи 290 возила. Према интерним евиденцијама, Управа је током 2016. године продала девет возила, тако да са 31.12.2016. године располаже са 304 возила. Од тог броја, у употреби је 268 возила, седам возила се није користило, 24 возила су ван употребе, четири возила су раздужена и једно возило је предложено за отпис.

Управа је у 2017. години путем лиценације продала 25 возила, а набавила 13 возила по процедурама из 2016. године.

Управа води сервисне картоне за свако службено возило у којем се евидентирају трошкови сервиса, регистрације и набавке гума. Такође, Управа води прегледе потрошње горива и израчунава просјечну потрошњу горива по мјесецима. Помоћнику директора у Сектору за пословне услуге се достављају мјесечни прегледи потрошње горива са израчунавом просјечном потрошњом горива, али ове евиденције не садрже трошкове одржавања, тако да исте не представљају потпуни преглед трошкова употребе службених возила у датом периоду. Такође, правилницима о условима набавке и начину кориштења службених возила и службених специјализованих возила у Управи није прописана обавеза достављања евиденција о кориштењу службених возила руководиоцима Управе, како је дефинисано Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ.

Препоручујемо Управи да прегледе потрошње горива, који се достављају овлашћеним лицима, у потпуности и трошковима одржавања возила како би се добио потпуни увид о трошковима употребе возила и омогућила правовремена реакција на уочене појаве (неуобичајено велики трошкови сервиса, учестали кварови и поправке, непотребне замјене гума и сл.).

Такође, интерним правилницима Управе треба прописати обавезу достављања извјештаја о кориштењу службених возила руководиоцима Управе.

Ранија препорука ревизије која се односи на могућност увођења ГПС уређаја којим би се омогућило поуздано позиционирање, праћење и надзор употребе службених аутомобила није размотрена детаљним анализама стварних потреба за увођење овог система.

Препоручујемо да Управа изврши детаљну анализу исплативости и реалне потребе увођења ГПС уређаја за праћење и надзор службених возила сагледавањем свих предности и недостатака овог система.

5.6. Капитални издаци

Планирани капитални издаци за 2016. годину износе 5.106.061 КМ, а остварени су у износу од **3.281.231 КМ**. Реализација капиталних издатака извршена је за набавку земљишта (139.768 КМ), набавку грађевина (350.073 КМ), набавку опреме (1.330.063 КМ) и набавку сталних средстава у облику права (1.461.327 КМ). Када реализацији капиталних издатака додамо реализацију вишегодишњих капиталних улагања у износу од **5.043.739 КМ**, која се односи на набавку грађевина (1.941.719 КМ), набавку опреме (520.325 КМ), набавку сталних средстава у облику права (2.385.045 КМ) и реконструкцију и инвестиционо одржавање (196.651 КМ), тада укупна капитална улагања Управе за 2016. годину износе **8.324.970 КМ**.

Вишегодишња капитална улагања

Укупна вриједност вишегодишњих капиталних улагања која су планирана и одобрена Управи по пројектима са периодима трајања од 2007, 2013, 2015. и 2016. године до 2017. и 2018. године износила су 144.372.421 КМ. Од укупно одобрених средстава, Управи су на располагању до 31.12.2015. године дата средства у укупном износу од 108.441.973 КМ, која су до 31.12.2015. године реализована у износу од 57.092.930 КМ, што представља 53% укупне реализације од почетка одобравања вишегодишњих капиталних улагања. Управа је у 2016. години на располагању имала средства од 66.401.043 КМ, која се састоје од пренесених средстава из 2015. године у износу 51.349.042 КМ и одобрених средстава у буџету за 2016. годину у износу од 15.052.000 КМ. Укупна реализација вишегодишњих капиталних улагања у 2016. години износила је 5.043.738 КМ, што у односу на расположива средства у 2016. години износи 8%.

Приказујемо преглед вишегодишњих капиталних улагања по пројектима и степен њиховог извршења:

- По пројекту “Изградња објекта за Регионални центар Мостар”, укупно одобрена средства износила су 7.500.000 КМ, а утрошено је до 31.12.2015. године 7.494.444 КМ. Пренесена средства у 2016. годину износе 5.556 КМ. У 2016. години није било реализације и пројект је завршен.
- По пројекту “Изградња објекта за Регионални центар Тузла”, укупно одобрена средства износила су 7.607.886 КМ. До 31.12.2015. године утрошено је 7.030.176 КМ, а пренесена средства у износу од 577.710 КМ су била расположива у 2016. години. У 2016. години реализација је износила 517.046 КМ и односила се на опремање објекта и пројекат је завршен.
- По пројекту “Набавка објекта за Регионални центар Сарајево”, укупно одобрена средства износила су 15.080.000 КМ. До 31.12.2015. године утрошено је 15.070.920 КМ, а пренесена средства у износу од 9.080 КМ су била расположива у 2016. години. У 2016. години реализација је износила 7.945 КМ и пројекат је завршен.
- Пројекат “Изградња и опремање Граничног прелаза Градишка”, према Одлуци Савјета министара БиХ за овај пројект одобрена су средства у износу од 25.000.000 КМ. Пројекат се финансира из два извора тако да су у информационом систему финансијског управљања (ИСФУ) отворена два програма посебних намјена и то за буџетска средства 21.698.721 КМ и средства уплаћена на име додијељених дозвола за универзалне мобилне

телекомуникационе системе (УМТС) у износу од 3.301.279 КМ. Буџетска средства која су била дозначена до 31.12.2015. године износила су 10.861.126 КМ, а извршење са 31.12.2015. године износило је 8.248.556 КМ. У 2016. години укупно расположива средства су износила 7.612.570 КМ, од чега су 2.612.570 КМ пренесена средства из 2015. године, а средства одобрена буџетом у 2016. години 5.000.000 КМ. Средства од УМТС дозвола нису кориштена. По овоме пројекту је 30.01.2017. године закључен уговор за изградњу II фазе изградње Граничног прелаза Градишка у износу од 14.215.427 КМ.

- Пројекат “Реконструкција и изградња граничних прелаза Вардиште, Увац, Горица, Ивањица, Делеуша, Ужљебић и осталих граничних прелаза”. Укупно одобрена средства за овај пројекат износила су 5.350.000 КМ. Укупно дозначена средства до 31.12.2015. године износила су 5.198.000 КМ, а реализација до 31.12.2015. године износила је 1.240.404 КМ. Пренесена средства у 2016. години износила су 3.957.596 КМ, а у 2016. години одобрена су средства у износу од 152.000 КМ, тако да су расположива средства у 2016. години износила 4.109.596 КМ. Реализација до 31.12.2016. године износила је 1.646.376 КМ. Највећи дио реализације односи се на изградњу Граничног прелаза Горица. По овоме пројекту за изградњу Граничног прелаза Ивањица је 01.03.2017. године закључен уговор у вриједности 1.742.731 КМ.
- Пројекат “Изградња граничних прелаза Бијача и Свилај”. Према Одлуци Савјета министара БиХ за овај пројекат одобрена су средства у износу од 18.544.535 КМ. Овај пројекат се финансира из два извора, тако да су у ИСФУ систему отворена два програма посебних намјена, и то за буџетска средства 10.502.000 КМ намијењена за изградњу Граничног прелаз Свилај и средства уплаћена на име додијељених дозвола за универзалне мобилне телекомуникационе системе (УМТС) у износу од 8.042.535 КМ намијењена за Гранични прелаз Бијача. Буџетска средства која су била на располагању у 2016. години (Свилај) износила су 6.338.125 КМ (у 2016. години одобрено 6.250.000 КМ), а реализовано је 410.170 КМ. Средства од УМТС дозвола до 31.12.2015. године реализована су у износу од 7.977.227 КМ и у 2016. годину пренесена су средства у износу од 65.308 КМ. Реализација у 2016. години износила је 17.809 КМ и пројект Бијача је завршен.
- Пројекат “Израда нове пореске апликације у информационом систему Управе”. Укупно одобрена средства за овај пројект износила су 8.000.000 КМ. Управа је у 2016. години располагала са износом од 6.000.000 КМ, који се састојао од пренесених средстава из 2015. године у износу од 2.850.000 КМ и средстава одобрених буџетом за 2016. годину у износу од 3.150.000 КМ. Реализација је износила 2.385.045 КМ.
- Пројекат “Имплементација NCTS – New Computerised Transit System – у БиХ”. Укупно одобрена средства по овоме пројекту износила су 13.390.000 КМ, а до 31.12.2015. године Управи су на располагању била средства у износу од 10.000.000 КМ. Реализација у 2015. години износила је 9.879.307 КМ, а у 2016. години пренесена су средства у износу од 120.693 КМ. У 2016. години није било реализације по овом пројекту.

- Пројекат “Изградња и опремање нових и реконструкција постојећих објеката на ГП Вардиште и у ваздушним лукама Мостар и Тузла за потребе смјештаја запослених у јединицама Граничне полиције, царинским испоставама Управе и запосленим у инспекцијским службама”. Укупно одобрена средства за овај пројект, који је одобрен у 2016. години, износила су 6.000.000 КМ. Средства која су била на располагању Управи у 2016. години износила су 500.000 КМ. Реализација у 2016. години износила је 59.347 КМ и односи се на израду пројектне документације.

Управа проводи активности на реализацији вишегодишњих капиталних улагања. Окончани су пројекти опремања регионалних центара Тузла и Сарајево те Граничног прелаза Бијача. Такође, у јануару 2017. године окончана је процедура за избор најповољнијег извођача радова за II фазу изградње Граничног прелаза Градишка, изводе се радови на изградњи Граничног прелаза Горица, окончана је процедура за радове на Граничном прелазу Ивањица и израђена је пројектна документација за изградњу граничних прелаза Свилај и Вардиште.

Међутим, реализација свих вишегодишњих капиталних улагања (5.043.738 КМ), у односу на расположива средства (66.401.043 КМ), је занемарива и износи 8%. Неефикасну реализацију одобрених пројеката највећим дијелом чине нереализована средства одобрена за набавку објекта и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар у Бањој Луци (37.900.00 КМ).

Набавка и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар Бања Лука

По Закону о буџету институција БиХ од 2012. до 2016. године и одлукама о вишегодишњим капиталним улагањима за 2012, 2013. и 2015. годину⁸ укупна одобрена средства за пројекат “Набавка и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар Бања Лука” износила су 37.900.00 КМ. Посљедња активност која је обављена по овом пројекту везана је за процедуру набавке путем јавног позива за набавку објекта у Бањој луци која је проведена у 2014. години. На јавни позив пристигла је једна понуда која је оцијењена као неприхватљива јер је понуђено земљиште и пројекат за изградњу објекта, а не готов објекат као што је захтијевано тендерском документацијом. Поступак је због тога поништен.

Управа током 2015. и 2016. године није предузимала активности у циљу реализације ових средстава и проналажења адекватног рјешења за набавку наведеног објекта. Такође, у Годишњем финансијском извјештају Управе за 2016. годину нису образложени разлози неискориштавања ових средстава (као и осталих пројеката), а Управа и даље издваја значајна средства за закуп дијела пословног простора у Бањој Луци.

⁸ Првом Одлуком Савјета министара БиХ број: 78/12 од 12.06.2012. године одобрена су средства за изградњу објекта за Регионални центар Бања Лука у износу од 25.901.214 КМ са планираном структуром улагања.

Другом Одлуком Савјета министара БиХ о измјенама и допунама прве одлуке број: 249/13 од 06.11.2013. године одобрена су средства за набавку и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар Бања Лука у износу од 37.901.214 КМ са новом структуром улагања по годинама.

Трећом Одлуком Савјета министара БиХ, којом су стављене ван снаге претходне двије одлуке, одобрена су средства за набавку и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар Бања Лука у износу од 37.900.000 КМ са новом структуром улагања по годинама.

Узимајући у обзир расположива средства по програмима (пројектима) и незадовољавајући степен њихове реализације, који је нарочито изражен код набавке и опремања објекта у Бањој Луци, сматрамо да Управа треба интензивирати активности у циљу постизања већег степена реализације наведених пројеката, водећи рачуна о квалитетној припреми, набавци и адекватном праћењу реализације пројеката.

6. Биланс стања

Укупна актива Управе на 31.12.2016. године износи 73.751.954 КМ и односи се на новчана средства у износу 48.798 КМ која се налазе у благајнама Главне канцеларије и регионалним центрима, краткорочна потраживања у износу 274.503 КМ, која се односе на потраживања од правних лица за унапријед плаћену робу и услуге (1.084 КМ) и остала потраживања (273.419 КМ) која се односе на аконтације за службена путовања, потраживања за штете од осигуравајућих друштава, потраживања за рефундацију накнада боловања и остала потраживања.

У Билансу стања приказана је имовина коју је Управа набавила и користи од свог оснивања, а односи се на стална средства исказана по набавној вриједности у износу 102.369.576 КМ, чија је исправка вриједности 28.940.923 КМ, а садашња вриједност 73.428.653 КМ која одговара позицији извора средстава.

Укупна пасива Управе на 31.12.2016. године износи 84.225.734 КМ и односи се на краткорочне обавезе и разграничења које чине:

- Краткорочне текуће обавезе у износу од 2.660.143 КМ и односе се на обавезе према добављачима (2.655.345 КМ) и обавезе по обустављаним порезима и доприносима (1.198 КМ);
- Обавезе према запосленим у износу од 5.701.416 КМ и односе се на обавезе по основу бруто плата и накнада запослених за децембар 2016. године, а које су исплаћене у јануару 2017. године;
- Краткорочна разграничења у износу од 2.435.523 КМ односе се на укалкулисане расходе и обавезе по уговорима закљученим до 31.12.2016. године за набавку опреме и реконструкцију зграда (2.352.065 КМ), разграничења по основу рефундације боловања из претходних година, потраживања од осигуравајућих кућа по основу одобреног попушта и друго (83.458 КМ). Краткорочна разграничења до априла 2017. године реализована су у износу од 620.507 КМ;
- Извори средстава износе 73.428.653 КМ и одговарају садашњој вриједности сталних средстава.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

У ванбилансној евиденцији приказана је остала имовина коју Управа користи и која потиче из бивших ентитетских царинских управа, а односи се на стална средства евидентирана по набавној вриједности у износу 90.252.865 КМ, чија је исправка вриједности 20.571.245 КМ, а садашња вриједност 69.681.620 КМ.

Препоручујемо Управи да достави писмени захтјев ентитетским министарствима финансија у циљу доношења адекватне одлуке на основу које

би се предметна средства искњижила из њихових евиденција и укњижила на билансне позиције у оквиру система Министарства финансија и трезора БиХ.

6.1. Попис средстава и обавеза

На основу одлуке и упутства о редовном годишњем попису у Управи на 31.12.2016. године, извршен је попис средстава и обавеза. Именоване су комисије за попис и одређени рокови. Централна пописна комисија је била дужна прикупити извјештаје пописних комисија, сачинити збирни извјештај о попису и исти доставити директору Управе најкасније до 19.02.2017. године. Пописивању сталних средстава се приступило уз помоћ информатичке апликације путем електронског читавања бар кодова налијеplених на основна средства, што је знатно олакшало попис.

Директор Управе је 22.02.2017. године донио одлуку о усвајању редовног годишњег пописа сталних средстава на 31.12.2016. године те начину књижења инвентурних разлика. Наведеном одлуком у већини случајева су прихваћени захтјеви пописних комисија из регионалних центара, а у вези са расхоровањем сталних средстава. Цјелокупан попис је извршен на вријеме и нису уочене значајне неправилности.

Попис краткорочних потраживања: Процесом ревизије је констатовано да је комисија за попис извршила попис потраживања и утврдила стање и структуру потраживања. Међутим, у извјештају пописне комисије није утврђено које појединачне ставке чине салдо потраживања, односно на шта се потраживања односе, да ли су покренуте активности наплате потраживања, старост појединих потраживања, итд.

Препоручујемо да се попис потраживања изврши по појединачним ставкама од којих се састоји салдо потраживања, те да се утврди њихова старост.

7. Јавне набавке

Управа је донијела План јавних набавки за 2016. годину како је прописано Законом о јавним набавкама. За сваки поступак јавне набавке, одлуком директора, формирана је комисија која проводи поступак јавне набавке.

Према презентованим подацима, у 2016. години Управа је провела 51 поступак јавних набавки из текућих издатака (отворени, конкурентски, преговарачки и поступци у складу са анексом II дио Б), те 11 отворених и 7 конкурентских поступака из капиталних издатака. Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених уговора износила је 6.358.694 КМ (2.395.336 КМ из текућих издатака и 3.963.358 КМ из капиталних издатака). Два од претходно наведених поступака окончана су у јануару 2017. године (Израда пројектне документације за изградњу Граничног прелаза Свилај 79.326 КМ и извођење радова на изградњи Граничног прелаза Иваница 1.746.317 КМ).

Поред наведених поступака, у 2016. години окончано је 13 поступака који су започети у 2015. години, склапањем уговора у укупној вриједности од 7.735.638 КМ, те један поступак који је такође започет у 2015. години, а окончан у јануару 2017. године, склапањем уговора у вриједности од 14.215.427 КМ за изградњу II фазе изградње Граничног прелаза Градишка.

Увидом у реализацију укупно покренутих поступака јавних набавки те тестирањем процедура значајнијих окончаних поступака јавних набавки који се односе на набавку услуга развоја и имплементације новог пореског софтвера у порески подсистем

информационог система Управе, набавку софтвера за електронско управљање документима, извођење радова на изградњи Граничног прелаза Градишка – II фаза, набавку намјештаја за опремање објекта РЦ Тузла, набавки униформи и обуће, набавку аутомобила, одржавање моторних возила, набавки аутогума, набавку горива за регионални центар Мостар, набавку дијелова и вршење услуга одржавања моторних возила ван гарантног рока, санацију саобраћајне сигнализације – Изачић и набавку тонера, уочене су одређене слабости и недостаци у процесу јавних набавки које се односе на сљедеће:

Пројекат „Набавка услуга развоја и имплементације новог пореског софтвера у порески подсистем информационог система“

Информациони систем Управе у дијелу пореског подсистема потребно је модернизовати и унаприједити у складу са захтјевима новог законодавства усклађеног са ЕУ законодавством, као и са технолошким напретком софтверске и хардверске платформе. Управа је припремила Приједлог одлуке о одобравању пројекта „Израда нове пореске апликације у информационом систему Управе“. Управни одбор Управе је дао сагласност за наведени пројекат уз сугестију Управи да захтјев мора имати добро образложење везано за износ потребних средстава.

У даљој процедури Савјет министара БиХ је донио Одлуку о одобравању вишегодишњег пројекта „Израда нове пореске апликације у информационом систему Управе“ која је објављена у Службеном гласнику БиХ 17/15 од 2.3.2015. године. Наведеном Одлуком је дефинисано да се пројекат финансира из средстава Буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ у фазама, и то:

- a) 2015. година – планирано из буџета 2.850.000 KM
 - b) 2016. година – планирано из буџета 3.150.000 KM
 - c) 2017. година – планирано из буџета 2.000.000 KM
- УКУПНО 8.000.000 KM**

Управа је 23.12.2015. године донијела Одлуку о провођењу отвореног поступка за прикупљање понуда за вршење услуга за развој и увођење новог пореског софтвера у порески подсистем Управе и одредила вриједност набавке у износу од 6.811.966 KM без ПДВ-а, те припремила тендерску документацију и техничку спецификацију.

Управа није пружила адекватна образложења која се односе на процјену средстава у односу на одобрени износ буџета намијењен овом пројекту и нема документовану анализу која треба представљати подлогу за приједлог буџета за ову набавку, односно за процјену вриједности набавке.

Четрнаест понуђача је преузело тендерску документацију, а до рока предвиђеног за пријем понуда пристигла је једна понуда. Комисија је приступила отварању понуда и креирала Записник са отварања понуда који је правовремено прослијеђен учеснику. Након евалуације и прегледа понуде комисија је утврдила да је достављена понуда у складу са квалификационим условима и да задовољава прописане техничке карактеристике, те је дала препоруку за избор најповољнијег понуђача. Управа је, поступајући по препоруци комисије, донијела Одлуку о избору најповољнијег понуђача. У даљој процедури је прибављено позитивно мишљење Правобранилаштва на нацрт уговора.

Уговор је закључен са групом понуђача „WedolT-Solutions GmbH“ Wien i „Lanaco“ д.о.о. Бања Лука 28.7.2016. године у износу од 7.950.150 КМ са ПДВ-ом, што је мање за 19.850 КМ од процијенене вриједности набавке.

Имплементатор је 29.9.2016. године испоручио Извјештај о анализи пропуста и потреба за развој, имплементацију и увођење новог пореског софтвера у порески подсистем, након чега је, у складу са уговором, Управа извршила уплату транше у износу од 30% вриједности уговора.

Према закљученом уговору, тестни софтвер новог пореског софтвера треба бити испоручен у року од 180 дана од потписивања уговора, тестни период у којем је предвиђена и обука корисника треба трајати шест мјесеци, након чега треба бити извршена примопредаја коначне верзије новог пореског софтвера. Испоручилац се обавезао да ће обезбиједити бесплатну услугу одржавања новог пореског софтвера у току гарантног рока од 12 мјесеци који почиње тећи након примопредаје коначне верзије софтвера, а који обухвата корективно одржавање које подразумијева исправљање грешака у раду софтвера и отклањање узрока застоја рада.

Управа се обавезала да ће преосталих 60% вриједности платити након прихватања тестне верзије и 10% вриједности након прихватања коначне верзије новог пореског софтвера. Извршилац је у смислу осигурања доставио безусловну банкарску гаранцију за уредно извршење уговора у износу од 10% од вриједности уговора. Поред наведеног, Управа има право наплате пенала у износу од 0,1% од вриједности услуге за сваки дан закашњења, с тим да износ пенала не може бити већи од 5,00% вриједности укупно уговорене цијене.

Извршилац се уговором обавезао да ће, између осталог, обезбиједити изворни код новог пореског софтвера чији ће власник бити Управа, да ће испоручити софтверско рјешење са лиценцом за неограничени број корисника на територији БиХ и да ће поштовати задате рокове.

Пројекат „Набавка софтвера за електронско управљање документима“

Прва фаза имплементације софтвера за електронско управљање документима (DMS) за потребе сједишта Управе је раније имплементирана у склопу пројекта имплементације PKI инфраструктуре. Средства за набавку и испоруку друге фазе DMS система су планирана и обезбијеђена у буџету Управе за 2016. годину. Управа је донијела одлуку о провођењу отвореног поступка за прикупљање понуда за набавку и испоруку софтвера за електронско управљање документима за своје потребе.

Управа је одредила вриједност набавке у износу од 1.111.000 КМ без ПДВ-а и припремила тендерску документацију и техничку спецификацију. Елементи техничке и професионалне способности су дефинисани на начин да омогућавају активну конкуренцију. Техничка спецификација је захтијевала одређене техничке иновације и проширење система у односу на прву фазу развоја.

Управа ни за овај пројекат није пружила адекватна образложења која се односе на процјену средстава у односу на одобрени износ буџета и нема документовану анализу која треба представљати подлогу за приједлог буџета за ову набавку, односно за процјену вриједности набавке.

Двадесет и шест понуђача је преузело тендерску документацију, а до рока предвиђеног за пријем понуда пристигла је једна понуда. Комисија је приступила отварању понуда и креирала записник са отварања понуда који је правовремено прослијеђен учеснику.

Након евалуације и прегледа понуде, комисија је утврдила да је достављена понуда у складу са квалификационим условима и да задовољава прописане техничке карактеристике, те је дала препоруку за избор најповољнијег понуђача. Управа је, поступајући по препоруци комисије, донијела Одлуку о избору најповољнијег понуђача. У даљој процедури је прибављено позитивно мишљење Правобранилаштва на нацрт уговора.

Уговор је закључен са групом понуђача „Lanaco“ д.о.о. Бања Лука, „Prointer“ д.о.о. Бања Лука, „Teamwork“ д.о.о. Мостар 30.12.2016. године у износу од 1.295.190 КМ са ПДВ-ом.

Испоручилац се обавезао да ће испоручи коначне верзије софтвера за електронско управљање документима извршити у року од четири мјесеца од потписивања уговора. Такође се обавезао да ће обезбиједити бесплатну услугу одржавања новог софтвера за електронско управљање документима у току гарантног рока од 12 мјесеци, који почиње тећи након примопредаје коначне верзије софтвера, а који обухвата корективно одржавање које подразумијева исправљање грешака у раду софтвера и отклањање узрока застоја рада.

Управа има уговорено право наплате пенала у износу од 0,1% од вриједности услуге за сваки дан закашњења, с тим да износ пенала не може бити већи од 5% вриједности укупно уговорене цијене. Средства за реализацију уговора су резервисана из буџета за 2016. годину.

За оба пројекта препоручујемо сачињавање писаних анализа које би поткријепиле процијењену вриједност пројеката. Такође, скрећемо пажњу на потребу квалитетног управљања и координације пројектима, те правовремено предузимања активности и мјера како би се пројекти имплементирали у складу са планираном динамиком.

Остале слабости у процесу јавних набавки:

- Приликом израде Плана јавних набавки Управа је процијенила вриједност набавке и потребне количине на годишњем нивоу, иако намјерава закључити оквирни споразум на период од више година, и на основу тако састављене спецификације врши евалуацију и бира најповољнију понуду;
- Управа није поновно покренула активности на провођењу набавке банкарских услуга, како је препоручено у Извјештају ревизије за 2015. годину.

Препоручујемо да се вриједност набавке процијењује за период за који се намјерава закључити оквирни споразум.

Такође, препоручујемо да се покрену активности на провођењу процедура набавке банкарских услуга за прикупљање и трансфер прихода.

8. Приходи

Управа је планирала приходе и примитке од продаје сталних средстава у 2016. години у износу од 25.290.000 КМ, а укупно остварени приходи Управе са 31.12.2016. године износили су 28.008.538 КМ или 111% од укупног планираног износа. Остварени приходи у 2016. години односе се на: приходе од административних такси (27.799.282 КМ), приходе од продаје сталних средстава (77.632 КМ) и приходе од донација (131.624 КМ). Од прихода по основу административних такси значајни приходи односе се на приходе по основу такси у царинском поступку (16.296.302 КМ) и приходе по основу акцизних маркица (2.764.337 КМ).

Управа нема успостављен одговарајући систем праћења и контроле наплате прихода који се односе на приходе по основу такси у царинском поступку, односно не врши периодично савјешње прихода на начин да се пореде подаци из Главне књиге трезора о уплатама са документацијом везаном за уплате. Чињеница је да велики обим ових прихода у току једне године не омогућава ручно савјешње ових прихода, те да Управа нема техничких могућности за електронске провјере о уплатама и савјешњу прихода који су евидентирани у Главној књизи трезора. *С обзиром на то да смо у процесу ревизије посљедњих година истицали ово питање, постојале су одређене иницијативе Управе према Министарству финансија и трезора БиХ да ријеша овај проблем. Међутим, и поред свих активности, Управа није дошла до рјешења које би омогућило контролу наплате ових прихода.*

9. Остало

9.1. Управни одбор Управе

Управни одбор Управе је 02.03.2012. године усвојио Одлуку о утврђивању висине накнаде члановима Управног одбора и посматрачима у износима како слиједи:

- а) члановима Управног одбора из реда стручњака за индиректно опорезивање у висини 3.200 КМ;
- б) члановима Управног одбора министрима финансија у висини од 65% износа под тачком (а), с тим да се предсједавајућем Управног одбора, министру финансија и трезора БиХ, овај износ накнаде увећава за 10%,
- с) посматрачима из Брчко дистрикта БиХ и Централне банке БиХ у висини од 50% износа под тачком (а).

Одлуком је утврђено да чланови Управног одбора и посматрачи имају право на мјесечну накнаду почевши од марта 2012. године до дана престанка обављања функције. Тако је по Одлуци висина мјесечне накнаде за члана из реда стручњака износила 3.200 КМ, за ентитетске министре финансија по 2.080 КМ, за предсједавајућег Управног одбора 2.288 КМ, за посматраче у Управном одбору из Брчко дистрикта и Централне банке БиХ по 1.600 КМ.

Законом о допуни Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ од 10.11.2015. године, одређено је да укупна накнада члану Управног одбора Управе, надзорног и другог радног тијела може износити максимално до висине 12 мјесечних накнада те да се она не може прекорачити ни учешћем у раду више или различитих радних тијела. Утврђена мјесечна накнада за рад може износити максимално до висине основице за обрачун плата запослених у институцијама БиХ, односно 475,69 КМ. Управни одбор

Управе је био дужан у року од 90 дана од дана ступања на снагу поменутог закона ускладити своје интерне акте сагласно наведеним измјенама закона.

Међутим, Управни одбор Управе није извршио усклађивање интерног акта са овим измјенама, а Управа је исплатила накнаде члановима управног одбора на основу претходне Одлуке Управног одбора из 2012. године за децембар 2015. године и јануар и фебруар 2016. године, односно до датума рока за усклађивање поменутог интерног акта са законом. Наведено није у складу са наведеним измјенама закона јер су допуне закона ступиле на снагу 25.11.2015. године. Од марта 2016. године Управа је обуставила исплату накнада члановима Управног одбора Управе. На обуставу исплате накнада члановима Управног одбора, поред непостојања интерног акта, утицало је и то што није обезбијеђена вјеродостојна документација од стране чланова Управног одбора којом би се потврдила основаност исплате накнада, односно да се накнада не може прекорачити учешћем у раду више радних тијела.

Препоручујемо да се исплате накнада члановима Управног одбора Управе врше у складу са законским прописима. Такође, препоручујемо да Управни одбор Управе усклади интерни акт који регулише исплату накнада члановима Управног одбора са Законом о допунама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ.

Одлуку о именовању портпарола Управног одбора донио је Управни одбор Управе 31.08.2012. године и иста се примјењује од 01.07.2012. године. На основу Одлуке Управног одбора закључен је уговор о вршењу послова портпарола за потребе Управног одбора Управе. Уговором је дефинисан почетак ангажовања и износ накнаде. Рок на који се портпарол ангажује, као и обавеза извјештавања о обављеним пословима, није дефинисан. Накнада по основу уговора о дјелу исплаћује се портпаролу Управног одбора Управе мјесечно у износу од 600 КМ, што на годишњем нивоу износи 7.200 КМ.

Током обављања ревизије утврђено је да не постоје извјештаји о раду као ни други докази који потврђују оправданост исплате накнаде, односно обављене послове ангажованог портпарола Управног одбора Управе.

Препоручујемо да се ангажовање путем уговора о дјелу користи у изузетним околностима, за конкретне послове и за послове који, по свом опису, имају карактер привремених послова.

Према Закону о систему индиректног опорезивања, Управни одбор је правно лице чији статус као такав још увијек није регулисан у складу са чланом 15. наведеног Закона и Закона о регистрацији правних лица која оснивају институције БиХ.

Поново препоручујемо регулисање правног статуса Управног одбора Управе, будући да наставак рада у нерегулисаном статусу може имати негативне посљедице.

Поново смо утврдили одсуство активности Управног одбора Управе по питању ангажовања услуга екстерне ревизије за ревидирање прикупљања и расподеле прихода са Јединственог рачуна Управе. Посљедња ревизија прикупљања и расподеле прихода са Јединственог рачуна Управе извршена је за 2009. годину. Законом о систему индиректног опорезивања у члану 35. прописано је да по истеку петогодишњег периода од датума ступања на снагу наведеног закона, Управни одбор одлучује о наставку ревидирања прикупљања и расподеле прихода од индиректних пореза. Правилником о

израчунавању коефицијената дозначавања ентитетима⁹, прописана је екстерна ревизија (члан 2. став (3) – Принципи расподеле индиректних пореза¹⁰ и члан 14. став (1) и (3) – Поступак одобравања¹¹).

Поново препоручујемо Управном одбору Управе да узме у разматрање питање ревизије прикупљања и расподеле средстава са Јединственог рачуна Управе, с обзиром на то да се ради о изузетно значајним финансијским средствима.

Напомињемо како се наведене препоруке из тачке 9.1. извјештаја односе на Управни одбор Управе који је искључиво надлежан за њихову реализацију.

9.2. Одузета возила

Управа закључно са 15.11.2016. године под својим надзором има 3.249 привремено и правомоћно одузетих возила. Одузета возила Управа складишти по регионалним центрима, а њихово чување узрокује трошкове складиштења и чувања. Ради неусловних локација возила су изложена пропадању. Поред наведеног, број возила се константно повећава, а попуњеност капацитета условљава и промјену локација складишта, што такође узрокује додатне трошкове. Такође, одређени број возила се налази у просторима полицијских станица. Од 3.249 привремено и правомоћно одузетих возила, њих 1.218 је привремено, а 2.031 је правомоћно и трајно одузето. До правомоћности судских одлука за привремено одузета возила, Управа истим не може располагати. Правомоћно и трајно одузета возила Управа може, на основу одлуке Савјета министара БиХ, продати или уништити. С обзиром на то да не испуњавају услове за регистровање и пуштање у саобраћај, возила могу бити продата само као секундарна сировина и то путем јавне лицитације.

Проблем у вези с возилима постоји још од 2009. године, те је у његовом рјешавању учествовао већи број институција и надлежних органа, а 2013. године је именована радна група за утврђивање и комплетирање свих података о правомоћно одузетим возилима.

Савјет министара БиХ је 16.11.2016. године задужио Министарство комуникација и транспорта БиХ да у року од 15 дана достави извјештај наведене радне групе. Увидом у документацију, којом располаже Управа, те кореспонденцију између надлежних органа, ревизија није утврдила да постоје проблеми који би могли одгађати доношење одлуке по овом питању, с обзиром на то да постоје сви услови и механизми за њено доношење и извршење, укључујући и мишљења надлежних органа. У овом случају смањили би се беспотребни и неоправдани трошкови складиштења али и представљала одређени приход.

Препоручујемо да Управа настави активности према надлежним институцијама у циљу рјешавања проблема одузетих возила, како би се у што краћем року донијели акти којима би се омогућила продаја правомоћно одузетих возила.

⁹ Службени гласник БиХ, број 44/03, 52/04, 34/07 и 04/08

¹⁰ Управни одбор, након што одобри извјештај о екстерној ревизији, доноси посебну одлуку о коначном поравнању између корисника расподеле.

¹¹ (1) Екстерна ревизија из члана 2. став (3) утврђује приједлог коначног поравнања према методологији из члана 13. овог Правилника.

(3) По прихватању извјештаја екстерне ревизије, који укључује и приједлог из става (2) овог члана, Управни одбор Управе доноси одлуку о коначном поравнању.

9.3. Судски спорови

Управа у својој надлежности, између осталог, има и послове принудне наплате дуговања те послове одузимања предмета и роба који не испуњавају прописане услове за увоз у БиХ. Имајући у виду наведено, судски спорови покренути по основу одузимања робе и предмета, у којима је Управа једна од парничних страна, су посебна проблематика којом се ревизија бави, с обзиром на потенцијалне обавезе и могуће посљедица по буџет институција БиХ.

Ревизија је извршила увид у табеларни преглед који је доставио Одсјек за нормативно-правне послове Управе те констатовала да је током 2016. године Управа као тужена страна учествовала у 22 парнична спора пред судовима у БиХ. Укупна вриједност предметних спорова, а тиме и потенцијалних обавеза, износи 28.264.302 КМ.

Прегледом достављене документације, значајан предмет који је у току пред надлежним судом односи се на тужбу правног лица „Hit-Hod Company“ д.о.о. Лакташи, у износу од 824.739 КМ по основу регреса и накнаде штете. Предмет је у првом степену окончан у корист Управе, а тужилац је уложио жалбу, те се чека наставак поступка. Потребно је нагласити да је наведени спор уско повезан са предметом који је правомоћно пресуђен у прошлој години у корист тужиоца (3.078.696 КМ).

Када је у питању предмет гдје је тужилац „Scout“ д.о.о. Загреб, ревизија је утврдила да је поступак посљедица доношења рјешења од стране Управе, а које је у управном спору пред Судом БиХ поништено. Тужилац је у првостепеном поступку, пресудом од 29.12.2016. године, у цијелости одбијен са тужбеним захтјевом.

Руководство Управе треба са посебном пажњом пратити ситуацију у вези с парничним предметима великих вриједности, те пружити пуну подршку Одсјеку за нормативно-правне послове.

9.4. ИТ ревизија

Израда софтвера за национални транзитни систем NCTS: Набавка наведеног система је проведена у 2014. години, а уговор закључен 27.10.2014. године. Према уговореним условима Управа је власник изворног кода, а извршилац се обавезао да ће након истека гарантног периода пружати услуге одржавања система у периоду од пет година (од 1.1.2017. године до 1.1.2022. године), те да ће у периоду одржавања имати на располагању све објекте и кадрове неопходне за реализацију услуга у сједишту Управе. Одржавање система се није плаћало у 2016. години јер је систем био у гарантном периоду. Комисија за примопредају софтвера је 22.10.2015. године сачинила записник о примопредаји софтвера NCTS у царински подсистем Управа. Након тестирања система требало је обезбиједити provedбене акте у складу са новим Законом о царинској политици и пустити систем у продукцију. Како поменути подзаконски акти нису креирани и усвојени, као ни подзаконски акти о електронском потписивању, NCTS систем није могао бити пуштен у продукцију. Систем ће и даље чекати испуњење наведених предуслова да би могао ући у продукциону употребу. За испоручене Oracle лиценце ће се вјероватно плаћати подршка без обзира на моменат почетка кориштења система. У 2016. години није било трошкова за имплементацију NCTS система па су средства пренесена у 2016. годину, у износу од 120.693 КМ, остала расположива. Тестирани систем није и неизвјесно је када ће бити

пуштен у продукцију, а у текућем и наредном периоду ће се стварати обавезе по основу одржавања система и лиценци.

Препоручујемо да се реализују све активности које су у домену Управе како би се NCTS систем пустио у продукцију. Подршку за све Oracle лиценце би требало ријешити кроз уговор са Oracle-ом који има ексклузивно право за лиценцу подршку. У складу с могућностима, са испоручиоцем система реализовати споразум како би гарантни период почео важити од момента стварног уласка система у продукцију.

Закуп водова и дигиталних канала: Увидом у фактуре од добављача и закључене уговоре за ове услуге, констатовали смо да су током 2016. године фактурисани износи мањи од уговорених те да у фактурама нису били укључени сви закупљени водови. Крајем 2016. године и почетком 2017. године на фактурама су укључени сви уговорени водови и кориговане грешке које су се односиле на брзине и цијене закупљених водова. Ово може имати за посљедицу накнадне рекламације добављача и захтјеве за додатно плаћање из буџета.

Препоручујемо да се, у сарадњи са испоручиоцима услуга, изврши усаглашавање и корекција плаћених услуга од момента закључења важећих уговора па све до испоруке свих фактура сагласних важећим уговорима.

Набавка услуга годишњег одржавања за софтверске производе „Oracle“:

Управа није реализовала набавку услуга техничке подршке за 50 Oracle Database Enterprise Edition – Named User Plus (Oracle NUP) за 2016. годину. Поред Oracle NUP лиценци, Управа располаже са 12 процесорских Database Сервер лиценци за чију обнову нису била обезбијеђена буџетска средства. Према процјени вриједности техничке подршке за 12 процесорских database лиценци иста износи око 530.000 KM. Управа није ни за претходне године плаћала споменуте лиценце па је упитна исплативост обнове наведених лиценци које се користе у новом Asycuda World систему. Добра пракса показује да би за све озбиљне системе требало обезбиједити техничку подршку и обнову лиценци. Поред наведеног, у наредном периоду ће требати обезбиједити подршку за Oracle лиценце за NCTS систем. За потребе резервне локације такође ће бити потребно обезбиједити додатне лиценце.

Препоручујемо да Управа анализира постојеће modele лиценцирања. У складу са резултатима анализе, приступити разматрању обнове лиценци или набавци нових лиценци у најпогоднијем тренутку. Сматрамо да треба провести најекономичнији начин обнове свих постојећих Oracle лиценци.

10. Коментари

Управа је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину. У коментарима су дата образложења на дио налаза везаних за набавку и опремање објекта за Главну канцеларију и Регионални центар у Бањој Луци и набавку софтверских система (нови порески софтвер и софтвер за електронско управљање документима). Управа није дала коментаре на дио налаза који се односе на Управни одбор Управе, а као образложење наводи да они нису надлежни за давање коментара на препоруке упућене Управном одбору, те да је Нацрт извјештаја достављен Управном одбору Управе.

Управа у својим коментарима у вези с набавком објекта наводи да је у јуну 2017. године расписала јавни оглас за куповину објекта за Главну канцеларију и Регионални центар у Бањој Луци, те да по том основу није достављена ниједна понуда. Управа такође образлаже да ће и даље водити активности на реализацији ове набавке. Међутим, Канцеларија за ревизију свој став у вези с предметном набавком заснива на чињеници да Управа током 2015. и 2016. године није предузимала активности у циљу реализације ових средстава и проналажењу адекватног рјешења за набавку наведеног објекта, иако су за ове намјене била издвојена значајна средства у буџету која су одобрена одлукама Савјета министара БиХ. Такође, у Годишњем финансијском извјештају за 2016. годину Управа није образложила разлоге због којих ова средства нису искориштена, а као посљедица свега и даље се издвајају значајна средства за закуп дијела пословног простора у Бањој Луци.

Управа, у вези с набавком софтверских система, наводи да је процјену вриједности новог пореског софтвера извршила на основу студијске посјете и усмене изјаве везане за износ буџета потрошеног у Албанији. Међутим, Канцеларија за ревизију и даље сматра да Управа није пружила одговарајућа писана образложења која се односе на процјену средстава и да није имала документовану анализу која треба представљати подлогу за приједлог буџета за ову набавку.

Надаље, Управа је за набавку софтвера за електронско пословање навела да се ради о наставку развоја започетог система који је рађен према функционалним захтјевима и који је комплексан и у којем се користе савремене технологије, те за који су обезбијеђене лиценце, као и одржавање у трајању од 12 мјесеци. Наведени коментари не односе се на кључне налазе ревизије.

Дио коментара у којима Управа наводи да процијењена вриједност набавке софтвера за електронско управљање документима износи 1.111.000 КМ без ПДВ-а (а не 1.111.000 са ПДВ-ом) уважавамо и у том дијелу смо извршили корекцију нашег Извјештаја.

На основу изложеног, овај Извјештај представља коначан извјештај о ревизији за 2016. годину.

**Чланови тима за
финансијску ревизију**

Нермин Хамзагић, с.р.

Наташа Тимотија, с.р.

Влатко Малбашић, с.р.

Славиша Вуковић, с.р.

Садмир Тескереџић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и
контролу квалитета**

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Управа за индиректно опорезивање БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	82.725.000	0	82.725.000	80.290.886	97
Бруто плате и накнаде	59.300.000	400.000	59.700.000	59.562.343	100
Накнаде трошкова запослених	8.946.000	170.000	9.116.000	9.115.501	100
Путни трошкови	508.000	0	508.000	308.698	61
Издаци телефонских и пошт. услуга	1.740.000	0	1.740.000	1.547.657	89
Издаци за енергију и ком. услуге	2.165.000	0	2.165.000	2.096.852	97
Набавка материјала	1.725.000	0	1.725.000	1.219.750	71
Издаци за услуге превоза и горива	922.000	0	922.000	620.224	67
Унајмљивање имовине и опреме	1.400.000	0	1.400.000	1.385.409	99
Издаци за текуће одржавање	1.811.000	-170.000	1.641.000	1.184.352	72
Издаци за осигурање	185.000	0	185.000	174.542	94
Уговорене и друге посебне услуге	4.023.000	-400.000	3.623.000	3.075.559	85
2. Капитални издаци	5.080.000	26.061	5.106.061	3.281.231	64
Набавка земљишта	400.000	0	400.000	139.768	35
Набавка грађевина	1.725.000	-112.000	1.613.000	350.073	22
Набавка опреме	1.488.000	138.061	1.626.061	1.330.063	82
Набавка сталних средстава у облику права	1.467.000	0	1.467.000	1.461.327	100
Реконструкција и инвестиционо одрж.	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
4. Вишегодишња капитална улагања	15.052.000	51.349.043	66.401.043	5.043.739	8
Набавка земљишта	0	105	105	0	0
Набавка грађевина	11.750.000	45.384.972	57.134.972	1.941.719	3
Набавка опреме	0	2.588.601	2.588.601	520.325	20
Набавка сталних средстава у облику права	3.150.000	2.856.145	6.006.145	2.385.045	40
Реконструкција и инвестиционо одрж.	152.000	519.220	671.220	196.651	29
5. Новчане донације	0	131.624	131.624	98.907	75
Путни трошкови	0	131.624	131.624	98.907	75
Укупно (1+2+3+4+5)	102.857.000	51.506.728	154.363.728	88.714.763	57

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 14.04.2017. године.

Директор:
др Миро Џакула

Биланс стања на 31.12.2016. године

Назив институције: Управа за индиректно опорезивање БиХ

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	339.326	323.301	95
Новчана средства	42.224	48.798	115
Краткорочна потраживања	297.101	274.503	92
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	72.737.876	73.428.653	101
Стална средства	96.828.315	102.369.576	106
Исправка вриједности	24.090.438	28.940.923	120
Неотписана вриједност сталних средстава	0	0	0
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	73.077.202	73.751.954	101

3. Краткорочне обавезе и разграничења	10.424.750	10.797.081	104
Краткорочне текуће обавезе	3.369.032	2.660.143	079
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	5.848.779	5.701.416	097
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	1.206.940	2.435.523	202
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	72.737.876	73.428.653	101
Извори средстава	72.737.876	73.428.653	101
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	83.162.627	84.225.734	101
------------------------------	-------------------	-------------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да Биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће Биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 14.04. 2017. године.

Директор:
др Миро Џакула

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Управа) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2016. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину (Службени гласник БиХ број 101/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Управе.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле пронејере и остале незаконитости.

Датум, 14.04.2017. године

Директор:

Миро Џакула